

Oskar Negt'in Ölümlüne Dahil

Eleştirel Teorinin Bir Pratikçisi

Von Jörg Spater

2024

O, dağılan 68 kuşağının bir rehberi haline geldi: Eleştirel düşünceye karşı duran çağdaş ve sosyoloji profesörü Oskar Negt'in beklentilerinin aksine ölümü. Oskar Negt, Bonn Federal Cumhuriyeti'nin önemli siyasi entelektüellerinden biriydi. En etkili olduğu dönem, kendisini "58'li" olarak adlandıran Negt'in, 1968 civarında antiautoriter protesto hareketinin bir mentoru olarak tanınmasından sonra 70'li yıllardı. Sosyalist Alman Öğrenci Birliği'nin (SDS) dağılmasının ardından, Yeni Sol'un öncülerinden biri olarak kabul edildi. Sosyoloji profesörü olması kendisini şaşırttı; Negt, sadece basit bir işçi sınıfı arka planına sahipti ve kendisini daha çok sendika eğitim çalışmalarında görmeyi umuyordu.

Negt'in Doğu Prusya ve köylü kökenleri bilinse de, savaş sonlarındaki Königsberg'den kaçışının yaşamı tehlikeye atan detayları, ancak 1990'dan sonra açıklanmaya başlandı. Überlebensglück ("Hayatta Kalma Mutluluğu") adlı otobiyografisinde (2016) bu hikâyeyi okuyabilir ve bilgi biriktirmeyi nasıl öğrendiğini öğrenebilirsiniz. Protestan çalışma etiği ve Kant'ın vicdanlılık ilkeleri, onun için açıkça doğuştan gelen özelliklerdi.

Toplumsal Totaliteye Yönelmek

Negt, 1958'de Max Horkheimer ve Theodor W. Adorno'nun yanında Frankfurt'ta felsefe ve sosyoloji okumaya başladı. Bu süreçte, birinin diğer olmadan eksik olduğunu öğrendi. Eleştirel teori, onun için toplumsal totaliteye yönelmek ve bu sırada diyalektik bir yaklaşım benimsemek anlamına geliyordu, yani her bir olayda geneli çözmek. Negt'in Frankfurt'taki uygulamaya karşı özgün bir yaklaşımı vardı: Eleştirel teorinin bir uygulayıcısıydı ve bunu küçük yazmayı tercih ediyordu.

Çünkü ona göre, "Frankfurt Okulu" sadece Frankfurt öğretmenlerini değil, aynı zamanda Kant ve Marx geleneğinden gelen eleştirel gelenekle birlikte yirminci yüzyılın eleştirel geleneğini içeriyordu; Karl Korsch'tan Wolfgang Abendroth'a, sol sosyalist Avrupa dostlarına ve Jürgen Habermas'a kadar. Bu geleneğe duygusal bir bağla bağlı olduğu Habermas ile özel bir ilişki kurdu.

Şiddete Karşı Net Sözler

Frankfurt'ta Negt, Habermas'ın asistanıydı ve patronu, SDS aktivistlerine karşı "Sol Faşizm" ve "Çocuk Devrimi" ifadelerini kullanarak açıklama yaptığında, Negt patronuyla halka açık olarak hesaplaşan biri olarak dikkat çekti. "Sol, Jürgen Habermas'a Yanıt Veriyor" adlı kitap, Negt tarafından düzenlenmişti ve daha sonra özür dilediği bir çalışmaydı. Bu durum, Habermas'ı Yeni Sol'dan ayırdı, ancak Negt ile değil; 1972'de Angela Davis için düzenlenen bir dayanışma kongresinde RAF'nin (Rote Armee Fraktion), sosyalistlerden dayanışma beklememesi gerektiğini açıkladığında da kesin sözlerden kaçınmadı. Bu, Frankfurt'taki militan ortamda cesaret gerektiren bir adımdı, ancak Negt için şiddet eleştirisi, "ikinci restorasyon" eleştirisinden ayrı düşünülemezdi.

Şaşırtıcı bir şekilde, Negt, bir Radikal olarak, bir Extremist (Aşırılık veya ekstremizm) olmadan, kamu hizmetinde profesör oldu. Aslında, Negt'in demokratik işçi eğitimi, tezden daha çok önemliydi. Ancak o dönemde sendikalar, Hans Matthöfer'in öğrencisi olmasına rağmen, sosyologlara güvenmedikleri için, Peter von Oertzen'in düzenlediği Hannover'dan gelen teklifi kabul etti. O yıllarda, Aşağı Saksonya Kültür Bakanı, "kırmızı" Beşinci Fakülte'yi kurdu ve bir bir Frankfurter'ı Teknik Üniversite'ye atadı, ki bu daha sonra bir üniversiteye dönüştü. Negt, Frankfurt'taki SDS grubunu getirdi. Marx'ı bilimsel olarak Federal Cumhuriyet'e entegre etme çabası başarılı oldu, ancak Eleştirel Teorinin sadece bir akademik mesele olmaktan öte bir iddiasını "Hannover" karşılayamadı. Hatta Eleştirel Teoretikler arasındaki işbirliği bile istenen düzeyde gerçekleşmedi. Beşinci Fakülte, özellikle Alman Sonbaharı'nda, kısa sürede aracı bir rol oynayan bir fakülte olarak görülmeye başlandı.

Gegenöffentlichkeit (Kamu muhalefeti, ihmal edilmiş veya baskı altına alınmış gibi görünen konular, sorunlar veya sosyal gruplar hakkında kamuoyu bilincini artırmak için kamusal alanda kurulu görüşe kasıtlı olarak karşı çıkan bir sosyal faaliyet biçimini tanımlar.) Çalışmaları

Ancak Negt, dağılan 68 kuşağının politik entelektüeli ve rehber figürü olarak başarılı oldu. Tendenzwende döneminde, kendisini sosyalizme bağlı hissetti ve sosyalizmi, alttan yukarıya örgütlenmiş özyönetim anlamına gelmeliydi. Kendisi, antiautoriter Glockseeschule'yi diğer ebeveynlerle birlikte kurdu ve hala faaliyet gösteriyor. Negt'in sosyalizmi, devletin gücünü ele geçirmeyi değil, Gegenöffentlichkeit ve günlük yaşamın demokratikleştirilmesi yoluyla özgürlük ve öz yönetim deneyimleri oluşturmayı hedefliyordu.

1961'de SPD'den(Almanya Sosyal Demokrat Partisi) atılmasından bu yana, Negt partilere uzak durdu. Yeşillerin kuruluş aşamasında Rudi Dutschke'nin onu bu projeye çekmeye çalıştığı bir dönemde bile, Negt hiçbir şekilde antiparlamentarist değildi; ancak demokrasiyi öncelikle bir yaşam biçimi olarak gördü. Politik evi, Offenbach'taki Sosyalist Büro idi ve bu, parçalanmış protesto hareketinin "fraksiyonel bilincin" yeri idi. Burada, meslek devrimcileri yetiştirilmiyordu, ancak umutları, mesleklerinde devrimcilerle rehberlik etmekte.

Alexander Kluge ile İşbirliği

Negt için büyük önem taşıyan ve ona ilham veren şey, Alexander Kluge ile yazarlık işbirliğiydi. Bu işbirliğinden üç kitap ortaya çıktı; bunlardan ikisi, zamanın ruhunu yansıtan başlıklara sahipti: Öfentlichkeit und Erfahrung("Halkla İlişkiler ve Deneyim") (1972) ve Geschichte und Eigensinn("Tarih ve Özgürlük") (1981). Bu teorik kitaplar - ikincisi 1300 sayfayı aşıyor - dogmatik olmayan, ancak çoğunlukla Marksist ilgi gösteren kültür alanında faaliyet gösteren kişiler için kült kitapları haline geldi, örneğin "Ästhetik & Kommunikation" dergisi çevresinde. Kluge ile olan işbirliği, bu sahnenin zaten dağıldığı bir dönemde bile devam etti. Gerhard Schröder ile olan işbirliği ise kısa bir bölüm olarak kaldı. Hartz 4 reformuyla ilgili olarak, sendikaların entelektüel danışmanı, Schröder için danışmanlık yapmayı bıraktı.

Posia

Von J6rg Spater
Oskar Negt'in 6l6m6ne Dahil
Eleştirel Teorinin Bir Pratikçisi
2024

<https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/buecher/autoren/zum-tod-von-oskar-negt-19492964.html>
Çeviren:Nuri Can Alber Çabuk

edu.wll.im